

ΑΡΘΡΑ

Πώς θα μετατρέψουμε το μικρό μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων σε συγκριτικό πλεονέκτημα

ΤΟΥ ΛΟΗ
ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗ*

» Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αποτελούν τον βασικό πυλώνα της ελληνικής επιχειρηματικότητας ακολουθώντας τον γενικό κανόνα που ισχύει σε όλες τις χώρες του κόσμου.

Στη χώρα μας το ποσοστό ανέρχεται σε 99,95% ενώ ο μ.ό. του ΟΟΣΑ είναι 99,7%. Η διαφοροποίηση όμως που ανάγεται σε εθνικό «πρόβλημα» εντοπίζεται στο πολύ υ-

πό ποσοστό των πολύ μικρών επιχειρήσεων σε σχέση με τον μ.ό. των χωρών του ΟΟΣΑ (οι επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 9 άτομα στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσοστό 96,4% έναντι 90,4% του ΟΟΣΑ).

Το πολύ μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων, οι οποίες μάλιστα αδυνατούν να μετασχηματιστούν σε μεγαλύτερες, αποτελεί αυτοτελώς αιτία δυσλειτουργιών καθώς οδηγεί σε χαμηλή παραγωγικότητα, σε αδυναμία πρόσβασης σε χρηματοδότηση, σε χαμηλό βαθμό διεθνοποίησης, σε αδυναμία μετασχηματισμού, δικτύωσης και ανάπτυξης οικονομικών κλίμακας, σε κυριαρχία της επιχειρηματικότητας ανάγκης και της άτυπης επιχειρηματικότητας.

Η πληθώρα των ΜμΕ έχει ταυτόχρονα και μια σημαντική θετική διάσταση: Με δεδομένο ότι αποτελούν τη «ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας και συναποτελούν τη μεσαία τάξη», μπορούν υπό κατάλληλες συνθήκες να διασφαλίσουν μια βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη αλλά και οικονομική δημοκρατία.

Απειλή για τη δημοκρατία

Στα μεταπολεμικά χρόνια και έως τη δεκαετία του 1970 η παραγωγικότητα και η οικονομική ανάπτυξη συμβάδισαν με την κοινωνική συνοχή αλληλοτροφοδοτούμενες σε σημαντικό βαθμό. Όμως, σταδιακά οδηγηθήκαμε σε διαρκή μεγέθυνση των πολυεθνικών επιχειρήσεων, των γιγαντιαίων κεφαλαίων συμμετοχών, των μεγάλων επενδυτικών τραπεζών.

Δημιουργήθηκε έτσι μία τάξη εξαιρετικά πλούσιων ανθρώπων που κατέχει μεγάλο και συνεχώς αυξανόμενο ποσοστό του παγκόσμιου πλούτου (το 2017 το 1% πληθυσμού κατείχε πάνω από το 50% του παγκόσμιου πλούτου, ενώ 8 άτομα κατείχαν όσο και τα 3,6 δισεκατομμύρια άτομα που απαρτίζουν το φτωχότερο μισό της ανθρωπότητας).

Το γεγονός αυτό, που πλέον είναι πολύ έντονο και εντός των συνόρων,

με τις τεράστιες κοινωνικές ανισότητες που επιφέρει, είναι ασύμβατο όχι μόνο με την κοινωνικά βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και με την ίδια τη δημοκρατία, με συνέπειες την πολύ ανησυχητική άνοδο της Ακροδεξιάς παγκοσμίως αλλά και τις πρόσφατες απόπειρες χειραγώγησης εκλογικών αποτελεσμάτων από επιχειρηματικούς ομίλους.

Πώς μπορούμε επομένως να αναχαιτίσουμε τη συγκέντρωση της παραγωγικής ικανότητας στα χέρια ελάχιστων ιδιωτών και μεγάλων εταιρειών;

Ισχυρό αντίβαρο στην υπερσυγκέντρωση πλούτου

Ιστορικά έχει επιχειρηθεί μέσω της εκτεταμένης κρατικής ιδιοκτησίας ή μέσω κρατικής παρέμβασης με χρήση ρυθμιστικών αρχών, όπως η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Οι λύσεις αυτές όμως αποδείχθηκαν άκαρπες καθώς εμφανίστηκαν πολλά φαινόμενα «αιχμαλωτίσης» των ρυθμιστικών αρχών από τις εποπτευόμενες επιχειρήσεις, αλλά και οι λεγόμενες «περιστρεφόμενες πόρτες» για τα στελέχη των επιχειρήσεων και των ρυθμιστικών οργάνων.

Κατά την άποψή μας, ο μόνος τρόπος να ελεγχθεί η υπερσυγκέντρωση πλούτου και ισχύος είναι μέσω της ανάπτυξης ενός ισχυρού τομέα μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ο οποίος θα λειτουργήσει ως ουσιαστικό αντίβαρο ισχυροποίησης της αποδυναμωμένης μεσαίας τάξης και ευρύτερης διάχυσης του πλούτου. Η ενίσχυση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας για να είναι αποτελεσματική, πρέπει να γίνει σε συγκεκριμένη κατεύθυνση:

• Με την υποστήριξη των ΜμΕ ώστε να αποκτήσουν ένα κρίσιμο μέ-

Δημιουργία δομής στήριξης των ΜμΕ ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης

γεθος μέσω συγχωνεύσεων και συνεργασιών (παραγωγικοί συνεταιρισμοί, clusters κ.λπ.) ή μέσω συμμετοχής σε εγχώριες ή και παγκόσμιες αλυσίδες αξίας.

• Με τη δημιουργία υποστηρικτικής δομής που θα σταθεί αρωγός στις ΜμΕ ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης.

Πρόταση για οργάνωση δομής στήριξης των ΜμΕ

Κάθε ΜμΕ, ακόμη και ένα μικρό μαγαζί της γειτονιάς, με την αλματώδη αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου -όπου έχουν δημιουργηθεί επιχειρήσεις - κολοσσοί - που μάλιστα ενώ έχουν τζίρους δισεκατομμυρίων πληρώνουν απειροελάχιστους φόρους- πρέπει να έχει τη δυνατότητα να πουλάει τα προϊόντα του σε τιμές που είναι διεθνώς ανταγωνιστικές. Αλλά μέχρι σήμερα σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία οι επιχειρήσεις αυτές στη χώρα μας αγωνίζονται σχεδόν μόνες.

Θαωρήσαμε λοιπόν πως είναι απαραίτητη η δημιουργία μιας συνεκτικής δομής που θα σταθεί αρωγός στις ΜΜΕ ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης. Η δομή αυτή θα

παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες κεντρικά και θα έχει αντένες στις Περιφέρειες, προκειμένου να προσφέρονται και σε τοπικό επίπεδο υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, με πλήρη αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας.

Η δομή θα παρέχει εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη, χωρίς να λειτουργεί ανταγωνιστικά με την αγορά των συμβούλων. Θα δραστηριοποιηθεί στην ευρύτερη συμβουλευτική και δικτύωση, την τεχνολογική - ψηφιακή αναβάθμιση, την υποβοήθηση της εξαγωγικής διεξόδου μέσω ενημέρωσης για διεθνείς τάσεις, τη διευκόλυνση πρόσβασης σε διεθνείς αγορές, καθώς και την προτυποποίηση και απόκτηση brand name. Συγκεκριμένα οι υπηρεσίες του δικτύου στοχεύουν σε τρία αλληλένδετα αποτελέσματα:

• Λειτουργούν πρωτίτως ως facilitator διασφαλίζοντας τη σύζευξη μεταξύ των αναγκών που εκφράζουν ρητά ή άρηρτα οι επιχειρήσεις με τα προσφερόμενα από το Δημόσιο εργαλεία και υπηρεσίες.

• Λειτουργεί, δευτερευόντως, σε ακόμη πιο εξατομικευμένη βάση, στοχεύοντας στην υποστήριξη επιχειρήσεων στη διαδικασία επιχειρηματικής ανάπτυξης ή/και αναδιάρθρωσής τους.

• Διαμορφώνει και υλοποιεί ενεργητικές πολιτικές για την επιχειρηματικότητα με δράσεις συλλογικής υποστήριξης.

Οργανόγραμμα

Στην κορυφή της δομής θα λειτουργεί το επιτελικό όργανο διοίκησης με τους γ.γ. Βιομηχανίας, Εμπορίου και Ιδιωτικών Επενδύσεων του υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και εκπροσώπους της Κε-

ντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων, της ΓΣΕΒΕΕ, της ΕΣΣΕ και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).

Το ΕΚΤ θα αναλάβει την παροχή υπηρεσιών και το συντονισμό δράσεων σε κεντρικό επίπεδο σε συνεργασία κατά περίπτωση με τα ινστιτούτα των επαγγελματικών φορέων και επιμελητηρίων και τα πανεπιστήμια. Η κεντρική δομή θα αναλαμβάνει πρωτοβουλίες διερεύνησης των αναγκών της αγοράς και των επιχειρήσεων και συλλογικής υποστήριξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ενώ θα επιφορτίζεται με την παροχή τεχνογνωσίας, την οργάνωση και υποστήριξη δράσεων για την ανάπτυξη διευρυνόμενων επιχειρηματικών σχημάτων σε επίπεδο παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας.

Οι δομές παροχής υπηρεσιών σε επίπεδο νομού θα στεγαστούν στα 59 επιμελητήρια της χώρας.

Η διαδικασία επιλογής των στελεχών θα γίνει μέσα από ένα κεντρικό σύστημα αξιολόγησης. Παράλληλα θα διαμορφωθεί ειδικό επικαιροποιημένο μητρώο μεντόρων - συμβούλων.

Η χρηματοδότηση της δομής του δικτύου θα γίνει για διάρκεια τριών ετών, στο τέλος της οποίας θα αξιολογηθεί το συνολικό εγχείρημα. Ο προϋπολογισμός θα καλύψει κατά κύριο λόγο δαπάνες ανθρώπινου δυναμικού, που υπολογίζεται σε 150 άτομα περίπου. Στόχος θα είναι η παροχή υπηρεσιών σε περίπου 2.000 επιχειρήσεις ανά έτος για διά ζώσης επικοινωνία, ενώ εκτιμάται ότι μπορούν να εξυπηρετηθούν μέσω των ηλεκτρονικών εργαλείων άλλες περίπου 2.000 επιχειρήσεις κατ' έτος.

Η δημιουργία της δομής έχει ήδη συμφωνηθεί με την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων, τη ΓΣΕΒΕΕ και την ΕΣΣΕ και οι προκλήσεις για προσωπικό θα αρχίσουν στα τέλη Ιανουαρίου.

Η πρωτοβουλία αυτή δεν είναι προσχηματική. Είναι βαθιά μου πεποίθηση ότι η δομή θα καταφέρει να σταθεί ως ουσιαστικός αρωγός στις ΜμΕ και θα τις βοηθήσει να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις συμβάλλοντας όχι μόνο στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη της χώρας, αλλά και στην εμβάθυνση της οικονομικής δημοκρατίας.

* Ο Λόης Λαμπρινίδης είναι γενικός γραμματέας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων στο υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ

» **Σειρά προγραμμάτων** ΕΣΠΑ με σκοπό την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ξεκινά να «τρέχει» το υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης το επόμενο διάστημα. Τα συγκεκριμένα αφορούν πολλές τέτοιου μεγέθους επιχειρήσεις και καλύπτουν αρκετά μεγάλη γκάμα δραστηριοτήτων. Άλλωστε η κυβέρνηση έχει θέσει ως έναν από τους βασικούς στόχους την ενίσχυση επίσης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν τη «ραχοκοκαλιά» της ελληνικής οικονομίας.

Μέσα στην επόμενη εβδομάδα αναμένεται να προκηρυχθεί το πρόγραμμα «Εργαλειοθήκη ανταγωνιστικότητας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων», το οποίο θα επιχορηγεί επενδυτικά σχέδια ύψους 20.000 έως 200.000 ευρώ. Η δημόσια δαπάνη ανέρχεται στα 450 εκατ. ευρώ και συνιστά τη μεγαλύτερη δράση από άποψη χρημάτων που έχει σχεδιαστεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΙΛΑΕΚ).

Το ποσοστό της επιδότησης κυμαίνεται από 50% έως 65%, κάτι που σημαίνει ότι όσες επιχειρήσεις υπαχθούν θα μπορούν να λάβουν από 13.000 έως 130.000 ευρώ. Έμφαση δίνεται στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, ενώ η επίσημη ανακοίνωση της δράσης αναμένεται την επόμενη Τετάρτη 5 Δεκεμβρίου. Για την καλύτερη προετοιμασία των ενδιαφερομένων θα δοθεί περιθώριο ενός μήνα για την εκκίνηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων.

Τα κριτήρια αξιολόγησης

Ως κριτήριο για την υπαγωγή στο πρόγραμμα ορίζεται ότι η επιχείρηση θα πρέπει να έχει δύο τουλάχιστον Ετήσιες Μονάδες Μισθωτής Εργασίας (ΕΜΕ) το έτος που προηγείται της υποβολής του επενδυτικού σχεδίου, να έχει κλείσει τουλάχιστον τρεις πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις και να διαθέτει τους επιλέξιμους ΚΑΔ της επένδυσης. Επίσης θα λαμβάνονται υπόψη τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων, η εξασφάλιση ιδιωτικής συμμετοχής στο επενδυτικό σχέδιο, οι διακρίσεις - βραβεύσεις της επιχείρησης.

Οι τομείς προτεραιότητας

Πέραν των κριτηρίων και των επιλέξιμων δαπανών, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το πρόγραμμα αφορά τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται -κατά προτεραιότητα- στους παρακάτω τομείς προτεραιότητας:

• Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων.

ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

Έρχονται τρία ΕΣΠΑ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις

- Ενέργεια.
- Εφοδιαστική Αλυσίδα.
- Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ).
- Περιβάλλον.
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ).
- Υγεία.
- Υλικά - Κατασκευές.

Εμπόριο - Εστίαση - Εκπαίδευση

Ενίσχυση μέχρι και 75.000 ευρώ μπορούν να λάβουν μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις σε κλάδους εμπορίου, εστίασης και ιδιωτικής εκπαίδευσης, που θα υπαχθούν στο νέο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Εργαλειοθήκη Επιχειρηματικότητας: Εμπόριο - Εστίαση - Εκπαίδευση».

Ειδικότερα, βάσει του προγράμματος, θα επιχορηγηθούν επενδυ-

» **Μέσα στην επόμενη εβδομάδα** αναμένεται να προκηρυχθεί το πρόγραμμα «Εργαλειοθήκη ανταγωνιστικότητας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων», το οποίο θα επιχορηγεί επενδυτικά σχέδια ύψους 20.000 έως 200.000 ευρώ

τικά σχέδια ύψους από 10.000 έως 150.000 ευρώ, με το ποσοστό της χρηματοδότησης να διαμορφώνεται στο 50% του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Σύμφωνα με πληροφορίες το συγκεκριμένο πρόγραμμα αναμένεται να προκηρυχθεί σύντομα, με τη δημόσια δαπάνη να φθάνει τα 60 εκατ. ευρώ, όντας κατανεμημένη ανά 20 εκατ. ευρώ για κάθε τομέα.

Δαπάνες που επιλέγονται

Οι επιλέξιμες παρεμβάσεις θα πρέπει να σχετίζονται με την αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρησιακής οργάνωσης και λειτουργίας τους στους τομείς της κατανάλωσης ενέργειας, της χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της υγιεινής και ασφάλειας και της της τυποποίησης - πιστοποίησης.

«Βραβείο» συνδεδεμένο με προσήψεις!

Επιπλέον επιδότηση, υπό τη μορφή βραβείου, θα ξεκινήσει να δίνει το υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες διατήρησαν ή αύξησαν το προσωπικό τους τους τελευταίους 12 μήνες προ της υποβολής της αίτησης.

Θα πρόκειται για ένα ποσό που μπορεί να φθάσει τα 10.000 ευρώ,

ενώ οι ίδιες επιχειρήσεις θα πρέπει να προχωρήσουν στην πρόσληψη και νέου προσωπικού, το μισθολογικό κόστος του οποίου θα είναι επιδοτούμενο.

Τα παραπάνω εντάσσονται στο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Επιβραβεύω - Ενισχύω τις Επιχειρήσεις», συνολικού προϋπολογισμού 300 εκατ. ευρώ, που αναμένεται να ανοίξει τις πόλεις του μέσα στον Δεκέμβριο. Σημειώνεται ότι το νέο προσωπικό δεν είναι απαραίτητο να είναι πλήρους απασχόλησης, καθώς λαμβάνονται υπόψη οι Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) και όχι ο αριθμός των εργαζομένων.

Πώς υπολογίζεται το παραπάνω; Οποιοσδήποτε εργάστηκε με πλήρες ωράριο μέσα στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της κατά τη διάρκεια όλου του έτους αναφοράς υπολογίζεται ως μία μονάδα. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν όλο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα μιας ΕΜΕ.

Οι δικαιούχοι

Το πρόγραμμα ενισχύει αποκλειστικά πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες κατά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ικανοποιούν σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Έχουν κλείσει τουλάχιστον δύο διαχειριστικές χρήσεις δωδεκάμηνης διάρκειας.
- Ανήκουν στους οκτώ στρατηγικούς τομείς του ΕΠΙΛΑΕΚ (πλην τουρισμού). Δηλαδή στους τομείς: Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων - Ενέργεια - Εφοδιαστική Αλυσίδα - Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες - Περιβάλλον - Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) - Υγεία - Υλικά - Κατασκευές.
- Απασχολούν τουλάχιστον δύο ΕΜΕ εξαρτημένης σχέσης εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης το έτος πριν από την υποβολή της πρότασης.
- Έχουν διατηρήσει σταθερή ή έχουν αυξήσει την απασχόληση (σε ΕΜΕ) κατά το τελευταίο τρίμηνο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους, ήτοι 12 μήνες πριν.
- Δεν έχουν ασφαλιστικές εκκρεμότητες και ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές οφειλές.
- Δεν έχουν εγκριθεί και δεν υλοποιούν προγράμματα του ΟΑΕΔ σχετικά με επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, μεταρροπής θέσεων εργασίας (π.χ. από μερική σε πλήρη κ.ά.) την τελευταία τριετία.

Ποιες επιχειρήσεις εντάσσονται

Συγκεκριμένα το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση υφιστάμενων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται:

- Στο λιανικό εμπόριο.
- Στην παροχή υπηρεσιών εστίασης.
- Στην παροχή υπηρεσιών ιδιωτικής εκπαίδευσης (προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας, γενικής, τεχνικής, επαγγελματικής).
- Στην παροχή υπηρεσιών παιδικού και βρεφονηπιακού σταθμού και λοιπών υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας.